

Contacte artistice excepționale

Pentru mine, șansa de a participa consecutiv, timp de doi ani, la manifestările cuprinse în secțiunea de spectacole-lectură a Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu a reprezentat o experiență extraordinară. Primul și cel mai mare câștig l-a constituit, în 1996, confruntarea cu publicul. Cu acel prilej, pe lângă extrema satisfacție de a-mi auzi replicile rostite „pe viu“, cu emoție și dramatism, de studenții reputatului profesor și regizor Ion Cojar, precum și de domnia sa în persoană, am descoperit totodată ce impresii pot produce încercările mele literare asupra auditoriului... Discuțiile ce au urmat acestui moment, atât cele desfășurate în cadrul organizat al spectacolelor-lectură, cât și cele ocazionale, de care am avut parte pe toată durata festivalului, m-au îmbogățit enorm, chiar dacă unele m-au pus pe gânduri. Sau tocmai de aceea.

Un alt lucru excepțional l-a constituit contactul cu o literatură dramatică extrem de variată, reflectând răspândirea geografică a autorilor. Am audiat lecturi ale unor piese din Africa, din Canada, din Statele Unite ale Americii, din estul și din vestul Europei. Iar dacă lecturile din 1996 au reflectat tocmai dorința unei astfel de cuprinderi geografice cât mai largi, în 1997 s-a preferat, aparent, o formulă diferită, dar nu mai puțin interesantă, prin care s-a acordat o pondere mai mare autorilor nord-americani, în încercarea de a se sublinia diferențele sau apropierile existente între ei în privința genului practicat, a temelor abordate, a stilului etc. Este bine și normal ca organizatorii festivalului să facă publicului noi propuneri, să caute alte soluții.

O a treia contribuție importantă o constituie editarea antologiilor bilingve, cuprinzând piesele prezentate în ultimele două ediții, de când a apărut această secțiune a spectacolelor-lectură. Considerând lipsa ce se resimte pe piața românească de carte în privința teatrului, și mai ales a pieselor autorilor contemporani, români sau străini, inițiativa festivalului de la Sibiu se dovedește cu atât mai valoroasă. Deosebită este și posibilitatea de a avea în față textul original, așa cum l-a conceput autorul, în limba lui, cu toate jocurile de cuvinte și șlefuirea intraductibilă a frazelor.

Există însă un lucru care m-a uimit peste măsură, fără să reușesc să-i găsesc încă explicația. Mă refer la absența regizorilor, a directorilor de teatru și a secretarilor literari din sala în care fuseseră organizate lecturile. Pentru ei toți, singurara secțiune a spectacolelor-lectură de la Sibiu ar fi trebuit să însemne un extrem de accesibil contact cu contemporaneitatea dramaturgică, de aici sau de aiurea. Lipsa lor de interes nu probează altceva decât comoditate. Dacă anul trecut vina mai putea aparține organizatorilor, pentru o

Imagine din spectacolul *Amintirile îngerului*, prezentat de trupa iugoslavă *Dah Teatar* la Muzeul de Istorie din Sibiu

(pretinsă) insuficientă popularizare a secțiunii, prezenta ediție, cu foarte puține excepții, a probat faptul că secretarilor literari le place prea mult să se ocupe de caietele-program pentru a-i mai interesa și textele de teatru, că directorii, în loc să-și elaboreze repertoriul în cunoștință de cauză, preferă să se mențină într-o dulce inactivitate la chereul „dictaturii regizorale“, iar regizorii continuă să se lase duși de curentele modei, pe cărări bătute și bătătorite. Nici nu-și imaginează ce au pierdut...

Ce a însemnat ocazia de a asculta impresii, de a schimba idei și de a contura proiecte cu oameni de teatru de pe întreg globul este greu de cântărit, și cu atât mai greu de reprodus în cuvinte. Eu unul am încercat să privesc și să ascult cât mai mult. Reprezentații experimentale de „teatru-imagie“ sau mari spectacole ale unor companii de renume. „Bârfe“ colegiale și opinii profesionale. Ateliere de scriitură dramatică și spectacole-lectură. Întors acasă, puțin mai invidios, puțin mai motivat și cu siguranță mai la curent, am început să-mi recitesc piesele cu ochi critic și cu inima strânsă...

DAN MIHU